

LBRIS

We know
books

GOTTFRIED AUGUST BÜRGER

*Uimitoarele călătorii și aventuri,
pe uscat și pe apă, ale baronului*

von Münchhausen

*așa cum obișnuia să le povestească el însuși, la
un pahar de vin, prietenilor săi*

Traducere de I.M. Sadoveanu

Desene de Franz Gottfried

EDITURA CARTEX 2000

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României**BÜRGER, GOTTFRIED AUGUST**

Uimitoarele călătorii și aventuri, pe uscat și pe apă, ale baronului von Münchhausen așa cum obișnuia să le povestească el însuși, la un pahar de vin, prietenilor săi /Gottfried August Bürger; trad. de I.M. Sadoveanu; – Ed. a 3-a –București: Cartex 2000, 2022

ISBN 978-606-091-064-0

I. Sadoveanu, Ion Marin (trad.)

II. Pricop, Lucian (pref.)

821.112.2

Pentru comenzi și informații, vă rugăm să ne contactați la:

- Tel./fax: 021/323.41.30; 021/323.00.76
- Tel.: 0745.069.898; 0729.951.763
- www.edituracartex.ro
- e-mail: comenzi@edituracartex.ro
- e-mail: comanda.cartex@gmail.com
- O.P. 4, C.P. 184, București

CUPRINS

<i>Personajul și sindromul Münchhausen</i>	7
O călătorie plină de peripeții.....	13
Povestiri vânătoarești.....	19
Doi câini și un cal.....	29
Călătorie pe o ghiulea.....	42
Prima aventură pe mare.....	50
A doua aventură pe mare.....	58
A treia aventură pe mare.....	62
A patra aventură pe mare.....	64
A cincea aventură pe mare.....	68
A șasea aventură pe mare.....	74
A șaptea aventură pe mare.....	81
O călătorie la Gibraltar.....	85
A opta aventură pe mare.....	100
A noua aventură pe mare.....	106
A zecea aventură pe mare.....	109
Călătorie prin lume, precum și alte minunate aventuri.....	115

O CĂLĂTORIE PLINĂ DE PERIPEȚII

Mi-am început călătoria spre Rusia în toiu iernii, socotind, pe bună dreptate, că înghețul și zăpada, scutind de cheltuieli deosebite prea grijuliile ocârmuri, vor fi netezit drumurile din ținuturile de nord ale Germaniei, Poloniei, Curlandei și Livoniei, drumuri care, după descrierile tuturor călătorilor, sunt mai păcătoase chiar decât cele ce duc spre Templul Virtuții. Am pornit-o călare, fiindcă așa se călătorește cum nu se poate mai bine, atunci când nici calul și nici călărețul nu sunt de lepădat. Și trebuie să mai adaug că acest mijloc de călătorie te scutește pe de o parte de ciorovăielile cu cine știe ce cuviincios căpitan de poștă neamț și pe de altă parte te ferește de a fi târât din crâșmă în crâșmă de setea veșnic nepotolită a surugului. Eram îmbrăcat destul de ușurel, și unde mai pui că gerul se făcea tot mai simțit cu cât înaintam spre nord-est. Vă puteți închipui cum îi era, că mergea pe o astfel de vreme, într-un ținut atât de aspru, bătrânului neputincios pe care l-am văzut zăcând pe o câmpie pustie din Polonia, în bătaia crivățului, dârdâind de

frig sub zdrențele ce abia îi acopereau goliciunea trupului. Mi se rupea inima de milă uitându-mă la prăpăditul acela. Cu toate că înghețase și sufletul în mine, am aruncat peste bătrânel mantia mea de călătorie. Deodată am auzit un glas ce venea din înaltul cerului, și care, prețuindu-mi fapta cu o extraordinară mărinimie, a strigat:

*„O, fiul meu, să mă ia naiba
De nu ți-oi răsplăti isprava asta!”*

Fără să iau în seamă cuvintele acestea, mi-am mânat calul mai departe, până ce noaptea și întunericul m-au prins din urmă. Nu se auzea niciun zgomot, nu se zărea niciun sat. Cât cuprindeai cu ochii numai nea; nu se cunoștea nicio cărăruie care să-mi arate încotro să-mi îndrept pașii. Obosit de atâta drum, descălecai în cele din urmă și-mi legai calul de un ciot care ieșea de sub zăpadă. Pentru mai multă siguranță, mi-am pus picioarele la subsuoară și, culcându-mă alături, în zăpadă, am tras un pui de somn, care mi-a ținut pleoapele lipite până a doua zi, când se luminase de-a binelea. Dar mare-mi fu mirarea când, trezindu-mă, mă pomenii în mijlocul unui sat, în cimitirul de lângă biserică. La început nu mi-am zărit nici calul; curând însă îl auzii nechezând undeva, deasupra mea. M-am uitat în sus și mi-am dat seama că ceea ce luasem pe întuneric drept un ciot era de fapt morișca de vânt de pe turla bisericii. De ea îmi priponisem calul, care acum stătea spânzurat acolo sus. Am pripeput îndată ce se petrecuse.

În timpul nopții, satul fusese pe de-a-ntregul troienit de zăpadă. Dar, schimbându-se vremea pe neașteptate, pe când eu dormeam, zăpada prinsese a se topi; și așa adormit cum eram, încetul cu încetul, mă lăsasem și eu în jos, odată cu zăpada. Deci ciotul acela de care îmi legasem calul nu era altceva decât crucea sau morișca de vânt din turla bisericii. Fără să stau mult pe gânduri, luai unul din pistoale și ochii în căpăstru. Redobândindu-mi astfel calul, putui să-mi văd mai departe de drum.

După aceea toate au mers bine, până am ajuns în Rusia, unde nu se obișnuiește să faci drumuri lungi, iarna, călare. Și cum principiul meu este să mă țin de rânduiala și de datinile țarilor prin care umblu, mi-am făcut rost de o sanie ușoară cu un singur cal, și m-am îndreptat, plin de voie bună, spre St. Petersburg. Acum n-aș mai putea spune sigur dacă mă aflam în Estonia sau în țara dintre Narva și Neva, dar îmi aduc bine aminte că străbăteam un codru înfricoșător, când văzui că se ia după mine un lup hain, mânat de cumplita foame care chinuie aceste fiare pe vreme de iarnă.

Animalul mă ajunsese îndată – ar fi fost cu neputință să scap de el. Fără să zăbovesc, m-am trântit pe burtă în fundul saniei, lăsându-mi calul să alerge în voia lui și să ne scoată din încurcătură, cum o putea, pe amândoi. Ceea ce presimțeam totuși, deși nu îndrăzneam măcar să nădăjduiesc, s-a întâmplat la scurtă vreme după aceea. Lupul nici nu se sinchisi de modesta mea persoană, ci, sărind peste mine, se năpusti de parcă ar fi fost turbat asupra calului. Rupse și înfulecă

dintr-odată dată toată partea de dinapoi a bietului dobitoc care, de spaimă și durere, gonea cât putea mai tare. După ce scăpasem astfel cu bine, neluat în seamă, ridicai pe furiș capul și văzui cu groază că, tot înfulecând, lupul intrase, încetul cu încetul, aproape cu totul, în ceea ce mai rămăsese din cal. Dar abia își făcuse loc, frumușel, înăuntrul calului, când eu, prinzând clipa nimerită, pusei mâna pe bici și începui să-l croiesc pe spinare. Și dă-i! Dar cum el era învelit ca într-o teacă în calul din care mușca de zor, neașteptatul meu amestec nu l-a înspăimântat câtuși de puțin. Ba, dimpotrivă, hăpăia tot mai cu poftă, făcându-și loc și înaintând mereu înăuntrul calului, iar când leșul animalului, din care rămăsese mai nimica toată, se prăvăli în drum, ce să vezi? În locul lui rămăsese lupul, prins în hățuri. Cât despre mine, unul n-am încetat nicio clipă să-i car la bice, și astfel am ajuns sănătoși și nevătămați la St. Petersburg, împotriva oricărei așteptări din partea amândurora și spre marea uimire a tuturor trecătorilor.

N-aș vrea, domnii mei, să vă plictisesc cu prea multă vorbărie asupra rânduielilor de acolo sau asupra artei, a științei și a altor minunății din fermecătoarea capitală a Rusiei. Mă voi mulțumi doar să atrag luarea-aminte a domniilor voastre asupra unor lucruri mai deosebite și mai nobile, cum ar fi, de pildă, caii și câinii, de care toată viața mea am fost mare amator. Aș vrea apoi să vă atrag luarea-aminte asupra vulpilor, lupilor, urșilor, care, ca de altfel toate celelalte sălbăticiuni, sunt mai numeroase în Rusia ca în orice altă țară din

lume. Și, în sfârșit, asupra acelor petreceri, lupte cavalești și isprăvi vrednice de laudă, ce i se potrivesc mai bine unui nobil decât bietelor frânturi mucegăite de limbă elinească sau latinească și decât toate nimicurile parfumate, zorzoanele și sclifoselile legate de rafinamentul și de pălăvrăgeala franțuzească.

Fiindcă a trebuit să treacă o bună bucată de vreme până ce am putut fi primit în armata rusească, m-am bucurat câteva luni de libertatea deplină de a-mi irosi timpul și banii în cel mai nobil fel din câte există pe lume. Așa, de pildă, mi-am petrecut unele nopți la joc, iar foarte multe altele în clinchet de pahare pline. Clima rece a acestor ținuturi și obiceiul poporului au acordat băuturii, când e vorba de petreceri, mult mai mult preț decât i s-a dat în searbăda noastră Germanie. Am întâlnit acolo oameni care puteau trece drept adevărați maeștri în nobila artă a băutului. Și, cu toate acestea, ei nu erau decât niște bieți ageamii, pe lângă un general cu barba căruntă și cu fața arămie, care se ospăta laolaltă cu noi. Bătrânul general își pierduse într-o luptă cu turcii jumătatea de sus a țestei capului, și din această pricină, de câte ori venea vreun străin în societatea noastră, nu știa cum să se mai scuze de faptul că e nevoit să stea la masă cu pălăria pe cap. El avea obiceiul, de câte ori mânca, să golească o sticlă întregă de rachiu, după care încheia masa cu o sticlă de arak sau o lua iar de câteva ori de la început, după cum îi cereau împrejurările. Și să nu vă închipuiți că l-ai fi putut vedea vreodată, cât de cât, beat. Nu prea vă vine să credeți? Nu v-o iau în nume de rău,

domnilor, fiindcă lucrul acesta depășea la început chiar și înțelegerea mea. Multă vreme nu mi l-am putut lămurii, până ce, cu totul întâmplător, i-am dat de capăt. Generalul avea obiceiul să-și ridice din când în când pălăria; îl văzusem adeseori făcând-o, da' nu prea mă sinchisisem. Mi se părea cu totul firesc să i se înfierbânte fruntea și tot atât de firească mi se părea dorința lui de a și-o răcori. Văzui însă, în cele din urmă, că, odată cu pălăria și prins de căptușeala ei, generalul ridica și un capac de argint, care-i slujea drept țeastă.

Atunci tot aburul băuturilor înghițite se ridica în sus, ca un nor ușor. Și așa mi s-a dezvăluit, pe neașteptate, taina generalului. Iar după ce am aflat-o nu am păstrat-o pentru mine, ci am împărtășit-o câtorva prieteni. Și fiindcă făcusem descoperirea la vreme de seară, mă oferii să le dovedesc exactitatea ei printr-o probă. Trecui cu luleaua în spatele generalului, tocmai când el își punea pălăria pe cap, și dădui foc cu o bucată de hârtie aburului ce se ridica. Atunci văzurăm un lucru pe cât de neașteptat, pe atât de minunat: norul de deasupra eroului nostru se schimbă, cât ai clipi, într-un nor de flăcări. Iar aburul care se mai prinsese de firisoarele de păr de pe pălărie alcătui un nimb fermecător ce-i înconjura capul bătrânului domn cu lucirea feerică a unor flăcări albastrui, nespuse de frumoase. Experiența mea n-a putut să-i rămână necunoscută generalului, care s-a mâniat atât de puțin, încât ne-a făgăduit să repetăm de mai multe ori încercarea aceasta, care-l ridica în stima tuturor.

POVESTIRI VÂNĂTOREȘTI

Las la o parte unele scene hazlii ce mi s-au mai întâmplat în împrejurări asemănătoare, pentru că am de gând să vă spun felurite povești de vânatoare dintre cele ce mi se par mai ciudate și mai distractive. Cred că vă puteți lesne închipui, domnii mei, cât am ținut de mult, întotdeauna, la prietenii destoinici, care se pricep să prețuiască așa cum se cuvine un teren de vânatoare neîngrădit. Despre felurimea divertismentelor, pe care un asemenea loc mi le oferea, cât și despre norocul neobișnuit ce făcea să-mi izbutească orice ispravă, păstrez și acum cele mai bune amintiri.

Așa, într-o dimineață, pe când stăteam la fereastra iatacului meu, văzui un heleșteu mare din apropiere, cu totul și cu totul acoperit de rațe sălbatice. Cât ai clipi, am înhățat pușca din colț și am coborât scara cu atâta grabă încât m-am izbit cu fața de canaturile ușii. Foc și scânteii mi-au țâșnit din ochi. Dar oricât de puternică fusese lovitura, n-a izbutit să mă țină nicio clipă în loc. Și iată-mă gata să trag. Dar când să ochesc, spre uimirea și ciuda mea, văzui că, din cauza